

**onderzoek naar natuurwaarden van het perceel met kadastraal nummer G122,
tussen nummers 41 en 43 Dorpsstraat Holysloot
vanwege sloop opstallen en bouw van woonhuis en schuur**

Floor van der Vliet

juli 2020

onderzoek naar natuurwaarden van het perceel met kadastraal nummer G122, tussen nummers 41 en 43 Dorpsstraat Holysloot, vanwege sloop opstallen en bouw van woonhuis en schuur

locatie-omschrijving

Het betreft een perceel van ca. 60 meter lang en 20 meter breed aan de noordzijde van de Dorpsstraat Holysloot. De noordgrens wordt gevormd door het water het Holysloter Die. Ten westen en ten oosten bevinden zich percelen met bebouwing, aan de oostzijde wordt de perceelgrens gevormd door een smalle sloot.

Op de zuidelijke helft van het perceel, het gedeelte bij de Dorpsstraat, staat een kleine stal, met - vanaf de straat gezien - erachter een hooikap en een schuur.

Momenteel bestaat het achterste perceel-gedeelte uit een afwisseling van regelmatig gemaaide grasgedeelten en ruigtekruiden-vegetatie, met ondermeer harig wilgenroosje. Deze situatie bestaat sinds 2019. Op Google StreetView-beelden (vanaf 2010) is te zien dat het perceel, afgezien van de bebouwing en bestrating, met gras was begroeid dat regelmatig werd gemaaid, tot aan de oever van het Holysloter Die, waar de inmiddels ontstane rietkraag nog niet aanwezig was.

Een grote, ver doorgeschoten knotwilg bij de schuur is met succes tot een kleine knot teruggebracht. Langs de sloot aan de oostzijde staan nieuw-geplante knotwilgen.

De circa 60 jaar oude bebouwing is al een tijd buiten gebruik en in vervallen staat. De bedoeling is om deze te slopen en er een woonhuis te bouwen met ernaast aan de westzijde een schuur.

In verband met de toekomstige verandering op de locatie is op 29 juni 2020 een verkennend onderzoek uitgevoerd naar de natuurwaarden op het perceel. Het resultaat wordt hieronder voor het onbebouwde perceelgedeelte en de afzonderlijke opstallen weergegeven. Vervolgens wordt de relatie met natuurgebieden aangegeven en worden relevante soortgroepen besproken.

onbebouwd perceelgedeelte voor zover niet verhard

Het betreft de achterste helft van het perceel, tussen het gedeelte met bebouwing en het Holysloter Die. Zoals boven vermeld is hier sinds 2019 een ontwikkeling naar hogere begroeiing omdat is gestopt met het maaien van een deel van de grasvegetatie. Dit heeft tot gevolg dat er nu uitbundig bloeiend harig wilgenroosje staat.

Bij de oever van het Holysloter Die ontwikkelt zich riet- en ruigtebegroeiing.

voormalige stal

Ongeveer 11,5 x 7 meter groot, de begane grond met halfsteens baksteenmuren, de puntgevels van hout, en een met ijzeren golfplaat gedekt zadeldak. Aan de oostgevel bevindt zich bij de zuidgevel een aanbouw van ca. 3 x 4 meter met op een laag bakstenen muurtje een dubbele houten wand waartussen steenwol en een plat, enigszins schuin aflopend dak van golfplaat.

In de stal is een zoldervloer van houten planken. Op de zolder liggen wat oude hooibalen en verder is er wat opslag, ondermeer houten deuren.

Stal en aanbouw zijn ongeschikt voor bewoning door vleermuizen. Er zijn (vooral door verwerking) kierende windveren maar hier is lichtinval en invloed van regen en wind. Voor vogels zijn de kieren te klein om in te nestelen.

Er zijn in de stal en in de aanbouw geen bewoningssporen van zoogdieren aangetroffen.

In de stal is op een houtblokje waaronder een lamp is bevestigd het nest van boerenzwaluwen aanwezig die hier in 2019 hebben gebroed.

Naast de stal werd onder een platte steen een gewone pad aangetroffen. Door de droge atmosfeer in de stal en de aanbouw zijn deze ruimtes ongeschikt als schuilplaats voor amfibieën.

hooikap

Het betreft model hooikap dat vanaf de jaren vijftig van de vorige eeuw veel werd toegepast: drie betonnen roeden en een zeskante kap met grotendeels ijzeren spanten en een dak bestaande uit ijzeren golfplaat.

De hooikap heeft, anders dan dat vogels de top van de roeden als uitkijk- of zangpost kunnen gebruiken, geen natuurwaarde.

schuur

De ongeveer 11 x 7 meter grote schuur staat pal achter de hooikap. Het skelet bestaat uit houten balken, de wanden deels uit houten planken, deels uit ijzeren golfplaat. Het platte, enigszins schuin aflopende dak is gedekt met golfplaat. De vloer is van beton.

In de schuur staan wat spullen. Het is een droog milieu dat voor amfibieën niet geschikt is. Van zoogdieren zijn geen bewoningssporen aangetroffen.

Er is in 2020 genesteld door een paartje boerenzwaluw.

Direct naast de schuur is begroeiing die aan zoogdieren en amfibieën een schuilplaats kan bieden.

beschermde natuurgebieden

Een directe invloed van het bouwen van een huis met schuur ter vervanging van een stal, schuur en hooikap op zowel Natura2000-gebied als gebied deel uitmakend van het Nationale Natuur Netwerk (NNN) is er niet. Natura2000 gebieden liggen op afstand, het Varkensland bij Watergang op ca. 6 kilometer, de oever van het IJmeer op ruim een kilometer. Van het NNN maken gebieden uit die merendeels al lange tijd een natuur-status hebben ('Aeën en Dieën in Waterland) en worden beheerd door Staatsbosbeheer. Holysloot wordt in feite omsloten door het NNN, alleen ten zuiden van het dorp is ten westen van de Bloemendaler Gouw een driehoekig gebied met boerenland, dat niet tot de NNN behoort, maar waarop vermoedelijk wel beheersafspraken rusten beheer ten behoeve van weidevogels.

De noordelijke oever van het Holysloter Die (ongeveer 100 meter ten noorden van de planlocatie) en het aansluitende gebied tot aan de Belmermeer, en naar het zuidoosten tot voorbij het Ransdorper Die, maakt deel uit van het NNN. De provincie werkt aan een uitbreiding zodat het gehele gebied oostelijk van Bloemendaler Gouw / Goudriaankanaal (en noordelijk van het Holysloter Die ten oosten van de Zwetsloot en het Zwet) tot aan het IJmeer natuurbestemming krijgt.

amfibieën en reptielen

Behalve de aangetroffen gewone pad is op het perceel aanwezigheid van bruine kikker, groene kikker en kleine watersalamander aannemelijk. Van de rugstreeppad zijn in en bij Holysloot geen recente waarnemingen bekend.

Vanwege de droge atmosfeer in de te slopen stal en schuur zijn deze niet geschikt als schuilplaats voor amfibieën.

Langs de Waterlandse Zeedijk leeft een populatie ringslangen, vooral langs de Uitdammerdijk ten zuiden van het Uitdammer Die (Kruijsen, 2010). Op dit oost-west-lopend dijkgedeelte vinden ringslangen op de zuidhelling langs het water goede zon- en schuilplaatsen. Vanaf de dijk zwerven exemplaren landinwaarts en zijn ondermeer waargenomen aan de noordoever van het Holysloter Die. Op sommige van de binnendijkse plaatsen waar ringslangen zijn aangetroffen zijn ze mogelijk voor langere tijd of zelfs permanent aanwezig. Uit Holysloot is de ringslang niet bekend.

zoogdieren

Op het perceel zijn algemene zoogdiersoorten te verwachten als bosmuis, veldmuis, bosspitsmuis en huisspitsmuis.

Doordat er sinds 2019 opgaande kruidenbegroeiing en riet langs de oever van het Holysloter Die is, is deze geschikter geworden als leefgebied voor de noordse woelmuis en de waterspitsmuis, waarvan aanwezigheid in moerasoevers in Waterland bekend is (Hoogeboom et al., 2014). Een andere soort van opgaande begroeiing met riet is de dwergmuis.

Vermoedelijke overbewoners van het Holysloter Die zijn woelrat en muskusrat.

Voor de meeste genoemde soorten bevindt leefgebied op het perceel Dorpsstraat tussen 41 en 43 zich aan de waterkant of in de ruigtebegroeiing. Hoewel in de te slopen bebouwing van zoogdieren geen bewoningssporen zijn aangetroffen, is bewoning door bosmuizen en huisspitsmuizen toch wel te verwachten. Dit zijn algemene soorten waarvoor de Wet natuurbescherming wel een zorgvuldig handelen verlangt (niet opzettelijk doden of verwonden) maar toestaat dat leefgebied of schuilgelegenheid door bijvoorbeeld sloop en nieuwbouw wordt aangetast of verdwijnt.

Zoals vermeld is er geen bewoningsmogelijkheid voor vleermuizen. Er komen diverse vleermuissoorten in Holysloot voor die daar ook hun schuilplaatsen in bebouwing hebben. In september 2020 was een baltsterritorium van de gewone dwergvleermuis gevestigd in de achterbouw van Dorpsstraat 41 (waarneming F. van der Vliet). In oktober werd een ruige dwergvleermuis gemeld, aangetroffen in het tot woonhuis verbouwde kerkje op nr. 37. Ook de laatvlieger is in Holysloot waargenomen. In 1999 werd naar aanleiding van een naast de pastorie (Dorpsstraat 38) dood gevonden meervleermuis-vrouwje ontdekt dat daar een kolonie in het dak verbleef. Die is daar meerdere jaren gevestigd geweest, daarna in Dorpsstraat 31 en Dorpsstraat 5. Wezel, hermelijn en bunzing komen verspreid in heel Waterland voor. Van deze marterachtigen zijn op het perceel tussen Dorpsstraat 41 en 43 geen sporen (prooiresten, uitwerpselen) gevonden, en er is nagenoeg geen schuilmogelijkheid, in tegenstelling tot naburige percelen.

Aannemelijk is de aanwezigheid van de egel, maar een geschikte schuilplaats is op het perceel niet waargenomen.

vogels

Behalve 2 broedplaatsen van de boerenzwaluw (een nest uit 2019 in de voormalige stal en een in 1920 gebruikt nest in de schuur) zijn geen nesten van vogels waargenomen, en is er ook geen aanwijzing gevonden voor broeden. In de daken is geen nestelmogelijkheid. Het is mogelijk dat de teruggesnoeide knotwilg (dichte takken) als nestelplaats wordt gebruikt. Ook is er kans op nestelen (eend) in de hoge kruidenbegroeiing en rietkraag van het achtergedeelte van het perceel. In het dak van nr. 41 wordt gebroed door huismussen (MapsAmsterdam, broedplaatsen van zwaluwen, mussen en spreeuwen). Dit broedplaatsen-overzicht is gebaseerd op onderzoek dat sinds 2013 in opdracht van de gemeente wordt uitgevoerd, en volgens dit onderzoek wordt in Holysloot in een aantal huizen door huismussen in het dak genesteld. Er zijn ook broedgevallen van gierzwaluwen, de boerenzwaluw en de spreeuw vastgesteld. De inventarisatie van boerenzwaluw-nesten lijkt onvolledig. Dit komt vermoedelijk omdat boerenzwaluwen in schuren enz. nestelen, en deze lang niet allemaal geïnspecteerd zijn Omdat ze zich meestal meer naar achteren op de percelen bevinden is in- en uitvliegen van zwaluwen niet makkelijk waar te nemen.

Nesten / nestelplaatsen van de boerenzwaluw zijn wettelijk ook buiten de broedtijd beschermd. De mate van bescherming hangt af van het feit of er in de omgeving alternatieven zijn. Dat is in Holysloot het geval.

planten

Er zijn geen bijzondere wettelijk beschermde soorten planten aangetroffen.

CONCLUSIE

Bij de herinrichting van perceel met kadastraal nummer G122, tussen de nummers Dorpsstraat Holysloot 41 en 43, waarbij de bestaande bebouwing wordt gesloopt en een huis en een schuur worden gebouwd, is geen nadelig effect op beschermd natuurgebied in de omgeving te verwachten, noch op wettelijk beschermde soorten.

De verandering vindt plaats op de voorzijde van het perceel, waar momenteel de bebouwing staat en die verder bestaat uit verharding en kort gras, en hier en daar wat hogere kruidenbegroeiing.

De bedoeling is bovendien om in de nieuwe bebouwing voorzieningen op te nemen voor dieren, zoals nestelgelegenheid voor vogels, en het perceel zodanig in te richten en te beheren dat het aan allerlei dieren en planten een leefomgeving biedt.

Amsterdam, 15 juli 2020

Floor van der Vliet

literatuur

Kruijsen, B., 2010. Natuurtoets introductie electrisch varn in Waterland-Zuidoost, Ecologisch Adviesbureau B. Kruijsen, Santpoort

Hoogeboom, D. M., W. Ruitenbeek, F. Visbeen, J. Wondergem (red.), 2014. Atlas van de Noord-Hollandse zoogdieren. Landschap Noord-Holland, Heiloo & Noordhollandse Zoogdier Studiegroep (NOZOS), Alkmaar